

Završni dokument Međunarodnog susreta časne braće, 2025.

Mi, sudionici Međunarodnog susreta časne braće (braće laika) održanog u hotelu „Domus Pacis“, Piazza Porziuncola, Santa Maria degli Angeli, od 28. travnja do 2. svibnja 2025., okupili smo se kao braća kako bismo razmišljali o svom pozivu i identitetu kao časne braće u Redu Manje braće.

U duhu bratstva podijelili smo iskustva, produbili razumijevanje i potvrdili naš zajednički poziv da živimo Evanđelje. Iz rasprava su se pojavila tri ključna područja koja oblikuju naš život i poslanje: **bratstvo i malenost, poslanje i evangelizacija, formacija i studij.**

Zajednička nit naših susreta jest prijedlog obnovljene vizije franjevačkog poziva, koja nadilazi puko razlikovanje između laika i svećenika te prihvaća model diferenciranog jedinstva. Časna braća i zaređena braća dijele istu misiju: evangelizirati riječima, djelima, djelovanjem i prisutnošću. Kao što dva plućna krila rade zajedno kako bi tijelu osigurala kisik koji mu omogućuje život, tako i časna braća i zaređena braća daju život Redu Manje braće s jednakim dostojanstvom.

Ovaj dokument predstavlja našu zajedničku viziju, posao koji smo pozvani poduzeti i konkretne putove za jačanje i podršku pozivu časne braće u životu Reda.

I. BRATSTVO I MALENOST

Valja razjasniti identitet i poziv časnoga brata u franjevačkoj tradiciji kao jedan od autentičnih izraza življenja „brata“ u malenosti, poniznosti i bratstvu, pomažući svoj braći da cijene svoje različite uloge, istovremeno potvrđujući zajedničko poslanje, i časnog brata i zaređenog brata, te obnavljajući naš zajednički poziv da zajedno živimo Evanđelje.

II. MISIJA I EVANGELIZACIJA

Poslanje i evangelizacija svih fratara uključuje stvaranje prilika i otvorenost za pružanje ruke laicima te izlazak iz naše osobne zone udobnosti kako bismo se poistovjetili s laicima, posebno siromašnima i marginaliziranim, te ponizno i radosno slušali njihove priče, ulazili u njihove živote i evangelizirali svojom prisutnošću i spremnošću da odgovorimo na njihove potrebe i želje.

III. FORMOCIJA I STUDIJ

Valja ojačati formaciju unutar Reda kako bi sva braća razumjela i cijenila poziv časnoga brata te promicati formaciju izvana kako bi se pomoglo Crkvi i društvu općenito da prepoznaju važnost uloge i svjedočanstva časnoga brata u životu i poslanju bratstva.

Za postizanje ovih ciljeva, preporučujemo sljedeće prijedloge:

A. Zajednički franjevački studiji

Kao opći kriterij Reda, sva braća privremenih zavjeta moraju zajedno pohađati franjevačke studije, tijekom formacije za službu tijekom cijele godine, a također i u ljetnim programima, tjednim studijskim programima ili online tečajevima na kojim sudjeluje više jedinica Reda. To će se učiniti na načine i sredstvima primjerenim kontekstu naših jedinica Reda u raznim dijelovima svijeta. Ta formacija mora uključivati franjevački identitet, bratski život, poziv časne braće i zaređene braće, evangelizaciju prema novom *Ratio evangelizationis*.

B. Personalizirana pratnja časne braće tijekom početne formacije

Svaki se entitet potiče da uspostavi program pratnje za časnu braću u početnoj formaciji i, nadalje, da uključi projekte u tu svrhu u provincijski program *Ratio formationis et studiorum*.

C. Program za procjenu mogućnosti za časne braće

Ovaj program koristi se kao dijagnostički alat na dva načina. Prije svega, kao samoprocjena provincijalnog ministra i njegovog definitorija, to jest od strane onih koji su odgovorni za početnu i trajnu formaciju u dotičnim entitetima. Na drugom mjestu, kao model predložen Generalnim vizitatorima za procjenu mogućnosti za časnu braću u jedinicama Reda.

1. Napisati službe koje časna braća imaju u poslanju i evangelizaciji vaše jedinice. Navesti specifične uloge, aktivnosti, zadatke, vještine ili profesije.
2. Napisati koje se mogućnosti sudjelovanja u jedinici Reda nude časnoj braći kroz projekt misije i evangelizacije.
3. Napisati kakve mogućnosti nudi vaša jedinica Reda za pripremu časne braće za misiju i evangelizaciju.
4. Identificirati specifične vrste programa stažiranja, obrazovanja i osposobljavanja kako bi se časna braća pripremila za sudjelovanje u misijskim i evangelizacijskim aktivnostima.
5. Napisati kako časna braća i oni koji su kandidati za svećeništvo zajedno provode franjevačke studije. Ako časna braća pohađaju franjevačke studije odvojeno od fratara koji su kandidati za svećeništvo, objasniti razlog.
6. Opisati vaš program pratnje časne braće u početnoj i trajnoj formaciji.
7. Jesu li časna braća imenovana za gvardijane, odgojitelje ili definitore? Ako ne, molimo opišite zašto.

Molimo Generalnog ministra i Generalni definitorij da u svoje komunikacije svim jedinicama Reda uključe analizu Generalnog ministra i ovaj Dokument te da osiguraju načine za provedbu ovih prijedloga u svim jedinicama Reda. Također molimo da se analiza i ovi prijedlozi iznesu za odobrenje na sljedećim provincijskim i kustodijskim kapitulima te Generalnom kapitolu 2027.

Pismo Generalnog ministra

BRAĆI PROVINCIJALNIM MINISTRIMA
KUSTOSIMA
SVOJ BRAĆI REDA

Rim, 31 srpnja 2025.

Predraga braćo,

Gospodin vam dao mir!

S velikom radošću prenosim vam Završni dokument susreta časne braće, tijekom kojeg smo duboko promišljali o našem karizmatiskom identitetu kao i o pozivu da ponovno otkrijemo izvornu Franjinu intuiciju: evanđeosko bratstvo u kojem se raznolikost zvanja doživljava kao bogatstvo, a ne kao problem.

Kao što dobro znate, prvo franjevačko bratstvo nije nastalo kao organizirana struktura, već kao eksplozija evanđeoske autentičnosti. Kad su se Bernardo Kvintavalski i Petar Katanski pridružili Franji, učinili su to kako bi dijelili radikalno evanđeoski život, gdje je biti braća prethodilo svakoj razlici i službi.

Povijest nam pokazuje brzu i burnu transformaciju tog prvog iskustva. Institucionalizacija, monaštvo, klerikalizacija, potrebe misije i apostolata progresivno su modificirale tu izvornu jezgru. Časni brat postupno je postao "pomoćna" figura, definirana više službom nego pozivom.

Pa ipak, privlačnost te izvorne intuicije nikada nije izbljedjela. Kroz stoljeća, unatoč transformacijama, nešto od biti *fraternitas- bratstvo* ostalo je kao stalni podsjetnik, nemirno sjećanje koje i dalje nastavlja stavljati Red pred pitanja.

Želio bih ponovno otkriti tu izvornu intuiciju kroz tri snažne slike koje govore o našem vremenu, iako je ono toliko drugačije:

- 1. Bratstvo kao "duhovni ekosustav",** gdje različita zvanja – časna braća i svećenici – ne postoje u hijerarhiji već u komplementarnosti, svatko s vlastitom vrijednošću i jedinstvenim doprinosom ravnoteži cjeline. Zbog toga svako zvanje ima vlastitu vrijednost, a ne proizlazi iz službe. Ova ekološka naracija duboko odjekuje suvremenim senzibilitetima za međusobnu povezanost i međuovisnost.
- 2. Bratstvo kao „evanđeosko višeglasje“,** u kojoj različiti glasovi, zadržavajući vlastiti identitet, stvaraju harmoniju koja nadilazi zbroj dijelova, pjevajući zajedno istu

melodiju Evanđelja. U ovom višeglasju svaki glas zadržava svoj specifični ton, a ljepota cjeline proizlazi iz raznolikosti, a ne iz ujednačenosti. Ova višeglasna naracija govori o kulturi koja cijeni autentično i osobno izražavanje unutar zajednice.

3. **Bratstvo kao "granični prostor"**, gdje se susreću i dijalogiziraju različita iskustva kršćanskog nasljedovanja, stvarajući evanđeosku kreativnost u prostoru između Crkve i svijeta. Susret različitosti stvara evanđeosku kreativnost, a identitet se gradi u dijalogu, a ne u razdvajanju.

Ove slike nisu samo sugestivne, već imaju i konkretne implikacije za našu formaciju, bratski život i poslanje. Pozivaju nas da prevladamo odvojenost formativnih putova, da preispitamo strukture donošenja odluka kako bismo osigurali učinkovitu suodgovornost i da razvijemo modele evangelizatorske prisutnosti koji vrednuju sva zvanja.

Drago mi je što vas mogu obavijestiti da je Generalni definatorij, usvajajući jedan od plodova sastanka, odlučio pripremiti poseban obrazac za Generalne vizitatore, na temelju Programa za procjenu koji ćete pronaći na kraju Završnog dokumenta. Ovo predstavlja konkretan korak za konkretizaciju promišljanja u putove obnove u našim bratstvima.

Pozivam vas da ovaj dokument čitate ne kao jednostavan tekst koji treba arhivirati, već kao poticaj za bratsku raspravu u vašim provincijama i kustodijama. Izazov za nas danas nije samo "ponovno procijeniti" poziv časnoga brata, već zajedno ponovno otkriti onu izvornu svježinu koja nas čini autentičnim sinovima svetog Franje.

Na ovom putu ponovnog otkrivanja, sjetimo se da braća laici nisu "predmet" pažnje, već bitni protagonisti obnove koja se tiče cijele franjevačke karizme. Samo na taj način možemo biti znak Crkve koja je uistinu "dom za sve", opipljivo svjedočanstvo Božje ljubavi koja se velikodušno izliva na cijeli svijet.

Bratski zagrljaj u Gospodinu i sve najbolje vam želim.

Vaš brat,

Fra. Massimo Fusarelli, OFM
 fra Massimo Fusarelli, OFM
 Generalni ministar

Prot. 114546